

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo(at)lvm.fi

Lausunto
Sami Laakkonen/SR

1 (4)
65/03.04.00.00/2017

26.4.2017

LVM:n kommentointipyyntö 10.4.2017, LVM/1770/03/2016

Maantielain uudistamista koskeva arviomuistio

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton mielestä tavoitteena alueellisessa tienpidossa tulee olla maakunnallisen itsehallinnon sekä päätäntävällän periaatteiden kunnioittaminen. Maakunnilla on valmius jatkaa yhteistyötä ja sopia keskenään mitkä alueellisen tienpidon asiat jokainen maakunta hoitaisi itse ja mitkä tehtävät tehtäisiin yhteistyönä.

Itsehallinnosta arviomuistiossa todetaan seuraavasti: *"Maakuntauudistuksen periaatteisiin sisältyy maakuntien itsehallinnon ja itsenäisen päätäntävällän kunnioittaminen mahdollisimman laajasti. Kun alueellinen tienpito ym. jatkossa ovat maakuntien tehtävänä, olisi maakuntauudistuksen mukainen lähtökohtainen ratkaisu se, että jokainen maakunta itsenäisesti ratkaisee, miten tienpitoa maakunnassa hoidetaan tai tehdäänkö yhteistyötä muiden maakuntien kanssa."*

1. Näkemykset ylimaakunnallisen yhteistyön järjestämisestä tienpidossa

Johtopäätöksenä toteamme, että kun tienpidon ja liikenteen alueellisten tehtävien hoitamisesta valtion tehtävänä ollaan luopumassa, parhaat edellytykset tehtävien tarkoituksenmukaiselle järjestämiselle maakunnissa voidaan varmistaa seuraavasti:

1. Kaikki 18 maakuntaa vastaavat alueillaan maankäytön ja liikenteen yhteensovittamisesta, alueellisesta liikennejärjestelmätyöstä, liikenneturvallisuustyön koordinoinnista, yksityis- teitä ja liikkumisen ohjausta koskevista valtionavustustehtävistä sekä henkilöliikenteen suunnittelusta ja järjestämisestä.
2. Valtakunnallisesti yhteen ELY-keskuksen kootut liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueiden erikoistumistehtävät (*maantielauttaliikenteen järjestäminen, tienpidon lupatehtävät ja asiakaspalvelutoiminto, tienvarsitelematiikka, vahingonkorvaukset*

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo/at)lvm.fi

Lausunto 2 (4)
Sami Laakkonen/SR 65/03.04.00.00/2017

26.4.2017

ja ajoneuvojen siirrot sekä museo- ja perinnetoiminta) ja niitä hoitava henkilöstö on esitetty Liikennevirastoon. Tehtävien siirrot tulee kuitenkin vielä erikseen arvioida ja samalla on selvitettävä myös henkilöiden sijoittaminen maakuntiin.

Muut maakuntalakiesityksen 6 § 1 momentin kohdan 14 tehtävät (*liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot, alueellinen tienpito, maankäytön yhteistyö ja toimintaympäristöä koskevien tietojen tuottaminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun*) säädettäisiin maakuntien hoidettaviksi

3. *Lähtökohtana maakunnille on annettava myös vapaus sopia keskenään maakuntien yhteistyöalueista esim. nykyisten ELY-L vastualueiden puitteissa, mutta maakunnille on annettava vapaus sopia keskenään myös laajemmista yhteistyöalueista ja yhteistyöstä. Esim. Itä-Suomessa on olemassa laajempi viiden maakunnan yhteistoiminta-alue, jossa mukana ovat myös lisäksi Etelä-Karjala ja Kainuu.*
4. Maakuntien sopimalla yhteistoiminta-alueella sovitaan alueen kaikista tienpidon tehtävien hoitamisesta (suunnittelu, toteutus, kunnossapito). Yhteistyöstä ja yhteistoiminta-alueen päätöksenteon järjestämisestä voidaan sopia esim. nykyisen aluekehityslain ja Itä-Suomen yhteistoiminta-alueen sopimuksen tapaan.
5. Liikennevirasto osoittaa kullekin maakunnalle tienpidon rahoituksen. Neuvottelumandaatti rahoituksen käytön suunnitteluprosessissa on kullakin 18-maakunnalla itsenäisesti. Rahoituksen käyttö suunnitellaan maakuntakohtaisessa tienpidon suunnitelmassa. Suunnitelma laaditaan maakunnan tarpeista (mm. maakuntastrategia) lähtien.
6. Kukin maakunta hyväksyy tienpidon suunnitelmansa ennen sen toteuttamista.

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo/at)lvm.fi

Lausunto 3 (4)
Sami Laakkonen/SR 65/03.04.00.00/2017

26.4.2017

Tarvittavat säädökset voi kirjoittaa maantielakiin. Lakiin tulisi kirjata alueellisen tienpidon eri toimijoiden välisen työnjaon ja vastuiden osalta kuitenkin vain välttämätön, kuten sopimus pohjaisen järjestelmän reunaehdot.

Ratkaisu mahdollistaa:

- alueilla muodostuneiden yhteistyösuhteiden (mm. maakuntien liitot, kunnat) ja -menettelyjen säilyttämisen ja vahvistamisen
- tarkoituksenmukaisiksi katsottavien, alueellisista tarpeista lähtevien muutosten toteuttamisen - maakuntien niin halutessa ja sopiessa.

2. Odotukset valtion liikennehallinnon maakuntiin kohdistamasta ohjausmallista

Arviomuistioon kirjatun mukaisesti on tärkeää, että sopimusmenettelyistä ja sopimusten sisällöstä sekä valtion liikennehallinnon roolista maantieverkon omistajan edustajana suhteessa maakuntiin säädetään riittävän väljästi.

Jatkossakin kaikkien toimijoiden tavoitteena pitäisi olla yhtenäiset ja mahdollisimman hyvät tie- ja liikenneolot koko maassa. Tähän päästään yhdessä sovituilla ja yhtenäisillä toimintatavoilla.

Odotamme keskitetyltä liikennehallinnolta (mm. Liikennevirastolta) jatkossakin toimintaa tukevaa otetta ja tukea erityisosaamista tarvitsivissa asioissa. Liikenneviraston pitää jatkossakin huolehtia tienpidon kokonaisuudesta valtakunnallisesti, kuitenkin puuttumatta yksityiskohtiin.

Erialaisten toimivaltaisten yhteistyöryhmien kautta saadaan edelleenkin kehitettyä tienpitoa koko maassa. Myös määrärahaohjauksen pitäisi tukea yhdessä sovittuja päämääriä.

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo/at)lvm.fi

Lausunto
Sami Laakkonen/SR

4 (4)
65/03.04.00.00/2017

26.4.2017

3. Muita huomioita

Arviointimuistion kohdassa 2.4. esitetty alueellisen tienpidon tehtävän rahoituksen järjestäminen erillisrahoituksena liikenne- ja viestintäministeriön talousarviomomentilta on perusteltu ja hyvä linjaus. Arviointimuistiosta lukija voi kuitenkin saada käsityksen, että maantielain muutoksessa keskitytään alueelliseen tienpitoon. Muistiossa mm. todetaan, että alueellisen tienpidon rahoitus tulee erillisrahana. Lisäksi tulee varmistaa, että alueelliseen tienpidon suunnitteluun (mm. tarveselvitykset/esisuunnittelu/suunnittelu) liittyvä rahoitus osoitetaan kaikkien kahdeksantoista maakunnan yleiskatteelliseen rahoitukseen. Pidämme myös tärkeänä, että liikenneasioita tarkastellaan jatkossakin kokonaisuutena.

POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITTO

Risto Poutiainen
vt. maakuntajohtaja

Sami Laakkonen
yhteyspäällikkö